

« Бекітемін»

Мұнайлы ауданы бойынша білім бөлімінің
«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы» жедел басқару
құқығындағы мемлекеттік камуналдық
қазыналық жәсіпорынның директоры

Титанова М.У.

« 06 » 09 2025ж

Әжелер мектебі

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

Джилкибаева А.

2025-2026 оқу жылы.

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы» 2025-2026 оқу жылына арналған «Әжелер, Аналар мектебінің» жұмыс жоспары.

Мақсаты: Мектепке дейінгі ұйымның әлеуметтік мәртебесі мен ролін арттыру, қоғам мен отбасының өзара ықпалдастығының жаңа нысандарын дамыту.

Әжелердің өнегелі өмірін үлгі ете отырып, балаларды өмірге үйрету, қазақтың ұлттық салт-дәстүріне баулу, әсіресе бұрымды қыздарымызды үлкенге құрмет, кішіге іззет көрсете білуге тәрбиелеу. Ұлттық салт-дәстүрді сақтау сынды асыл қасиеттерді ұрпақ бойларына сіңіруге барынша тырысу. Отбасылық тәрбиенің озық тәжірибесін насихаттау.

№	Іс-шара атауы	Түрі	Мерзімі	Жауаптылар
1 +	«Әжелер мектебі» жұмысымен таныстыру, насихаттау. «Әжелер мектебіне» кіретін әжелер тізімін құру.	Отырыс	2024 ж. қыркүйек	Тәрбиешілер Әдіскер
2 +	«1-Қазан қарттар күні» «Тәрбиеленушілердің отбасыларының ерекшеліктерін, аға буынмен қарым-қатынас сипатын, аналар мен әжелердің бала тәрбиесімен айналысуы».	Отырыс	2024 ж. қазан	Тәрбиешілер
3 +	Дөңгелек үстел «Отбасы тәрбиесінің алтын қазықтары»	Кездесу	2024 ж. қараша	Тәрбиешілер
4 +	Бейнеролик «Өнерлі ұрпақ – өнегелі ұрпақ» (тәрбиеленушілердің әжелерімен түрлі қолөнер жұмыстарын бірігіп жасауы) <i>Жылқы, Басарма</i>	Отбасымен танысу, видеоролик жасау	2024 ж. желтоқсан	Әдіскер Педагог-психолог Әжелер Тәрбиешілер
5 +	Бейнеролик «Әжемнің ертегісі» <i>Г. Аманжолбеков, Ақсақал</i>	Әңгімелесу, ертегі оқу.	2024 ж. желтоқсан	Тәрбиешілер
6 +	«Салт-дәстүрлер жәрмеңкесі» айдарымен әжелердің салт-дәстүрлерді көрсетуін ұйымдастыру <i>Балқантау</i>	Қолөнер бұйымдарымен таныстыру.	2026 ж. қаңтар	Тәрбиешілер Әдіскер
7 +	«Ұлттық тағамдар базары» айдарымен әжелердің тәрбиеленушілерге ұлттық тағамдарды таныстыруын ұйымдастыру	Ұлттық тағамдар жәрмеңкесін өткізу.	2026 ж. наурыз	Педагогикалық ұжым
8 +	Әжелер кеңесі «Бала тәрбиесінде кешірілмейтін қателіктер»	Отырыс	2026 ж. наурыз	Тәрбиешілер Әжелер
9	«Әжелер мектебі» жұмысын қорытындылау. Белсенді	Кездесу	2026 ж.	Тәрбиешілер

	қатысушыларды марапттау		сәуір	Әжелер
--	-------------------------	--	-------	--------

« Бекітемін»

Мұнайлы ауданы бойынша білім бөлімінің
«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы» жедел басқару
құқығындағы мемлекеттік камуналдық
қазыналық кәсіпорынның директоры

Титанова М.У.

«-----»-----2025ж

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Әжелер мектебі жұмысымен
таныстыру, насихаттау»,
«Әжелер мектебіне кіретін әжелер тізімін құру».

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.
Элипбаева С. Ы.

1.Тақырыбы: «Әжелер мектебі» жұмысымен таныстыру, насихаттау.

«Әжелер мектебіне кіретін әжелер тізімін құру»

Мақсаты: Балабақшамен әжелер арасында тығыз қарым - қатынас орнату. Әжелер өнегесінің ерекшелігін ашу. Әже мен балабақша арасындағы ынымақтастықты нығайту. Отбасындағы бала тәрбиесінде ата мен әженің рөлін айқындау. Бала тәрбиелеу сапасының жоғарлауына ықпал ету, әжелеріміздің көңіл-күйлерін көтеру.

2.Барысы:

Әжелер мен амандасып қарсы алу.

3.Тәрбиеші: Қадірлі әжелер бүгінгі күн сіздерді қарттар мерекесі мен құттықтаймыз! Зор денсаулық, қажымас қайрат тілейміз.Сіздер жас ұрпаққа әр қашан төзімділіктің, даналықтың үлгісі болып келесіңдер.

4.Ендеше әжелер өздерін таныстыру.

5.Әжелер төрайымын сайлау.

6. Мерекеге арналған тәрбиеленушілердің әжелерге арналған өлең шумақтары:

1-бала:

Мені жақсы көреді,
Күндей күліп келеді,
Көп ертегі біледі,
Маған айтып береді.

2-бала:

Әлпештеген аялаған,
Ақ сүт берген апатайым.
Сәлем жазып бүгін саған,
Мейрамын мен құттықтаймын.

3-бала:

Әже біздің күніміз
Әжемнің біз гүліміз
Балаларды қуантып,
Ұзақ өмір сүріңіз.

4-бала:

Таусылмайды өлеңі
Күнде айтып береді.
Барған сайын бір жаққа
Кәмпит алып келеді.

7. Биылдан бастап "Адал азамат" біртұтас тәрбие бағдарламасы жүзеге асырылады.

Ұлы Абай "Адам баласы адам баласынан ақыл, ғылым, ар, мінез деген нәрселермен озбақ" деген. Өскелең ұрпақты білімпаздыққа баулу қаншалықты маңызды болса, оларға дұрыс жол көрсету, бағдар беру де соншалықты маңызды. Біз жастардың адал әрі еңбекқор болып өсуіне ерекше мән беруіміз қажет. Ұл-қыздарымыз жақсы мен жаманның, ақ пен қараның арасын ажырата білуі керек".Жас ұрпақтың бойына жалпыұлттық

құндылықтарды сіңіру қажет. Әрбір жас отаншыл, жасампаз, жаңашыл, білімпаз, еңбекқор, ұқыпты, үнемшіл болып өсуі керек.

Қортынды:

Ән: «Әжемнің шәйі»

Құрметті Ардақты ата-ажелеріміз! Дендеріңіз сау, жастарыңыз 100 ге келіп немеренің қызығын қызықтап, өнегелі тәрбие беріп жүре беріңіздер. Әр отбасына шаттық, мейірімділік, құт береке, қуаныш пен бақыт тілейміз, Әр отбасындағы ата - әжелеріміздің орны төрде болсын! Іс –шарамызға уақыт бөліп қатысқандарыңызға алғысымызды білдіреміз. Сау болыңыздар!

«Бекітемін»

Мұнайлы ауданы бойынша білім бөлімінің
«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы» жедел басқару
құқығындағы мемлекеттік камуналдық
қазыналық кәсіпорының директоры

Елтанова М.У.

2025ж

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Әжелер мектебі жұмысымен
таныстыру, насихаттау»,
«Әжелер мектебіне кіретін әжелер тізімін құру».

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

1.Тақырыбы: «Әжелер мектебі» жұмысымен таныстыру, насихаттау.

«Әжелер мектебіне кіретін әжелер тізімін құру»

Мақсаты: Балабақшамен әжелер арасында тығыз қарым - қатынас орнату. Әжелер өнегесінің ерекшелігін ашу. Әже мен балабақша арасындағы ынымақтастықты нығайту. Отбасындағы бала тәрбиесінде ата мен әженің рөлін айқындау. Бала тәрбиелеу сапасының жоғарлауына ықпал ету, әжелеріміздің көңіл-күйлерін көтеру.

2.Барысы:

Әжелер мен амандасып қарсы алу.

3.Тәрбиеші: Қадірлі әжелер бүгінгі күн сіздерді қарттар мерекесі мен құттықтаймыз! Зор денсаулық, қажымас қайрат тілейміз.Сіздер жас ұрпаққа әр қашан төзімділіктің, даналықтың үлгісі болып келесіңдер.

4.Ендеше әжелер өздерін таныстыру.

5.Әжелер төрайымын сайлау.

Төрайым:Оспан Инжудің әжесі, Сисенова Несбелі (50жас)

Көмекшісі: Абдулла Ерсайынның әжесі, Мусаева Ұшыға (63) жас

6. Мерекеге арналған тәрбиеленушілердің әжелерге арналған өлең шумақтары:

1-бала:

Мені жақсы көреді,
Күндей күліп келеді,
Көп ертегі біледі,
Маған айтып береді.

2-бала:

Өлпештеген аялаған,
Ақ сүт берген апатайым.
Сәлем жазып бүгін саған,
Мейрамын мен құттықтаймын.

3-бала:

Әже біздің күніміз
Әжемнің біз гүліміз
Балаларды қуантып,
Ұзақ өмір сүріңіз.

4-бала:

Таусылмайды өлеңі
Күнде айтып береді.
Барған сайын бір жаққа
Кәмпіт алып келеді.

7. Биылдан бастап "Адал азамат" біртұтас тәрбие бағдарламасы жүзеге асырылады. Ұлы Абай "Адам баласы адам баласынан ақыл, ғылым, ар, мінез деген нәрселермен озбақ" деген. Өскелең ұрпақты білімпаздыққа баулу қаншалықты маңызды болса, оларға дұрыс жол көрсету, бағдар беру де соншалықты маңызды. Біз жастардың адал әрі еңбекқор болып өсуіне ерекше мән беруіміз қажет. Ұл-қыздарымыз жақсы мен жаманның, ақ пен

караның арасын ажырата білуі керек". Жас ұрпақтың бойына жалпыұлттық құндылықтарды сіңіру қажет. Әрбір жас отаншыл, жасампаз, жаңашыл, білімпаз, еңбеккер, ұқыпты, үнемшіл болып өсуі керек.

Қортынды:

Ән: «Әжемнің шәйі»

Құрметті Ардақты ата-ажелеріміз! Дендеріңіз сау, жастарыңыз 100 ге келіп немеренің қызығын қызықтап, өнегелі тәрбие беріп жүре беріңіздер. Әр отбасына шаттық, мейірімділік, құт береке, қуаныш пен бақыт тілейміз, Әр отбасындағы ата - әжелеріміздің орны төрде болсын! Іс –шарамызға уақыт бөліп қатысқандарыңызға алғысымызды білдіреміз. Сау болыңыздар!

« Бекітемін»

Мұнайлы ауданы бойынша білім бөлімінің
«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы» жедел басқару
құқығындағы мемлекеттік камуналдық

қазыналық кәсіпорының директоры

М.а Ыбрай Н.К

12.12.2025ж

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «1-Қазан қарттар күні»

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

2025-2026 оқу жылы.

Тақырыбы: «1-Қазан қарттар күні»

«Тәрбиеленушілердің отбасыларының ерекшеліктерін, аға буынмен қарым-қатынас сипатын, аналар мен әжелердің бала тәрбиесімен айналысуы».

Мақсаты: Баланың бойына халқымыздың асыл қасиеттерін сіңіру, үлкенді сыйлау, өз ата – бабасын ұмытпай сақтау үшін және салт – дәстүрден нәр алып өсуіне, инабаттылыққа, жақсы мен жаманды ажырата білуге аталы сөзден ғибрат алуға тәрбиелеу.

Барысы:

Жүргізуші:

Хош келіспіз ақ жаулықты аналар,
Ақыл кенін арқалаған аталар.
Алдарында жауқазындай құлпырған,
Біз алаңсыз балғын шақты балалар
Армысыз ауылымның асылдары
Жайнасын көңілдердің жасыл бағы
Сіздер үшін ән мен күй, өлең мен би
Сіздер үшін мереке шашулары

Қымбатты ақ жаулықты әжелер!

Сіздерді қазан айының алғашқы мерекелері қарттар, ұстаздар мерекесі тоғысқан күнімен құттықтаймыз.

Аппақ шашың күн сайын қылаңдаған,
Зейнет емес бейнеттен арылмаған.
Тәңірімдей табынып өтем мәңгі,
Қариялар өзінді ел сыйлаған.

Ендеше балалардың өлең шумақтарына кезек берейік.

1-бала

Атам менің әманда
Әдепті жан бол деген
Атам сөзі санамда
Жасы үлкенге жол берем

2- бала

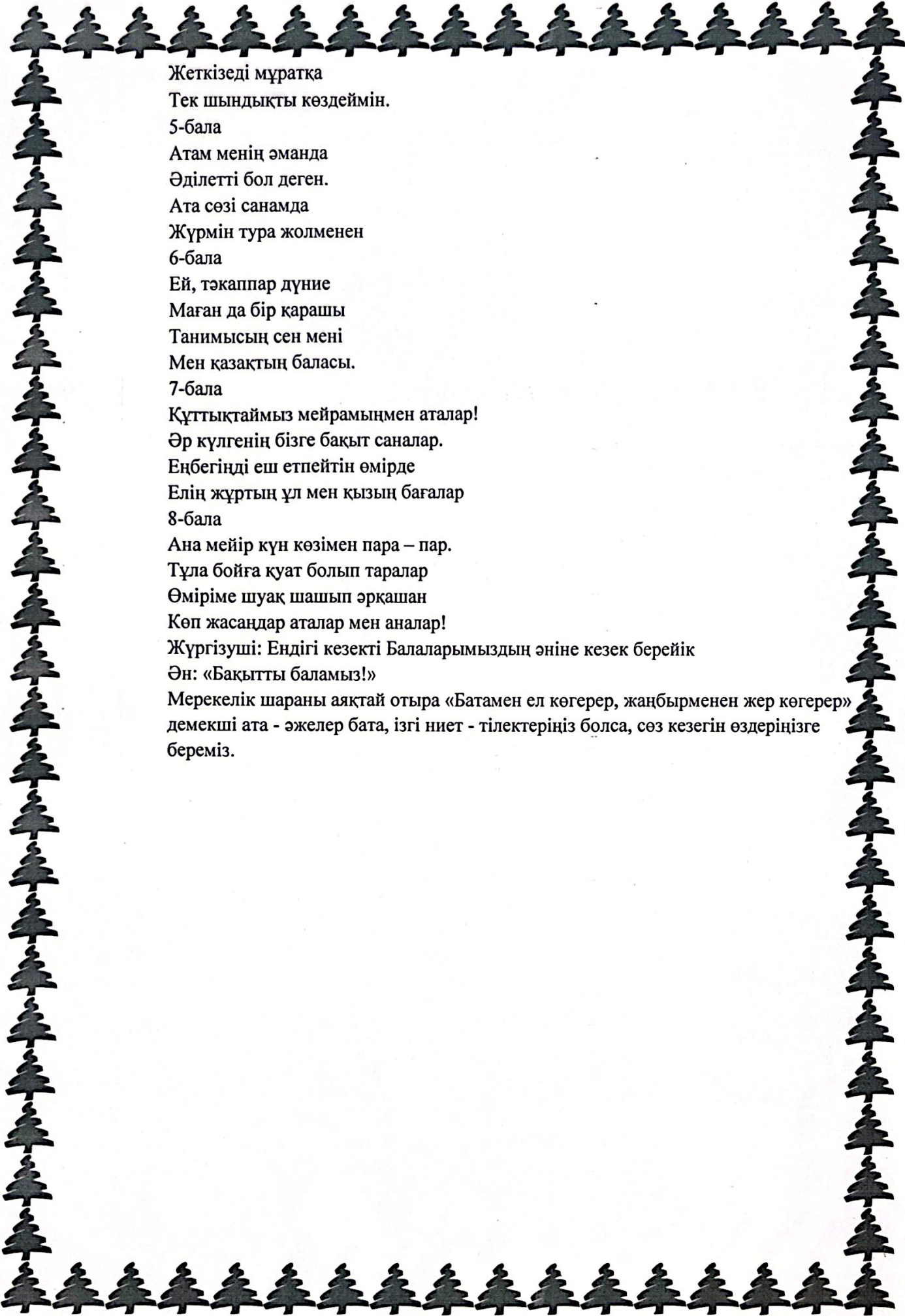
Алдын орап кісінің
Кесіп өтпе көлденең
Ізетімен кішінің
Сәлемдесіп қол берем.

3-бала

Атам менің әманда
кішіпейіл бол деген.
Ата сөзі санамда
Мақтанбауды жөн көрем

4- бала

Қалдыратын ұлтқа
Жалған сөзге төзбеймін

Жеткізеді мұратқа
Тек шындықты көздеймін.

5-бала

Атам менің әманда
Әділетті бол деген.
Ата сөзі санамда
Жүрмін тура жолменен

6-бала

Ей, тәкаппар дүние
Маған да бір қарашы
Танимысың сен мені
Мен қазақтың баласы.

7-бала

Құттықтаймыз мейрамыңмен аталар!
Әр күлгенің бізге бақыт саналар.
Еңбегіңді еш етпейтін өмірде
Елің жұртың ұл мен қызың бағалар

8-бала

Ана мейір күн көзімен пара – пар.
Тұла бойға қуат болып таралар
Өміріме шуақ шашып әрқашан
Көп жасаңдар аталар мен аналар!

Жүргізуші: Ендігі кезекті Балаларымыздың әніне кезек берейік

Ән: «Бақытты баламыз!»

Мерекелік шараны аяқтай отыра «Батамен ел көгерер, жаңбырменен жер көгерер»
демекші ата - әжелер бата, ізгі ниет - тілектеріңіз болса, сөз кезегін өздеріңізге
береміз.

«Бекітемін»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы»

МҚКК-ның директоры

Титанова М.У.

Әжелер мектебі

Тақырыбы: Дөңгелек үстел «Отбасы тәрбиесінің алтын қазықтары»

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.
Элипбаева С. Ы.

2025-2026 ж

ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛ

Тақырыбы: «Отбасы тәрбиесінің алтын қазынасы»

1. Қатысушылар

- Әжелер мектебінің мүшелері
- Педагогтар
- Психолог
- Оқушылар (қажет болса)

2. Мақсаты

- Отбасы тәрбиесінің маңызын түсіндіру
- Ұлттық салт-дәстүрді жаңғырту
- Әжелердің өмір тәжірибесін насихаттау
- Бала тәрбиесіндегі әже мен ананың рөлін күшейту
- Ұрпақты ұлттық рухта тәрбиелеу

3. Кіріспе сөз

Жүргізуші:

Құрметті қонақтар, ардақты әжелер, аяулы аналар және ұстаздар!

Бүгін біз «Әжелер мектебі» аясында өтетін «Отбасы тәрбиесінің алтын қазынасы» атты дөңгелек үстелде бас қосып отырмыз.

Отбасы – адам үшін ең қастерлі ұғым. Ата-әже тәрбиесі – ұлт болашағын қалыптастыратын киелі бастау.

4. Қонақтарды таныстыру

Жүргізуші қатысушыларды ретімен таныстырады.

(Мысалы: «Біздің бүгінгі жиынның құрметті қонағы — Осы әжелер мектебінің төрайымы Оспан Инжудің әжесі, Сисенова Несбелі (50жас) т.б мен таныстыру.

5. Тақырыптық бөлім

Сұрақ-жауап форматындағы пікірталас

1-сұрақ:

Отбасы тәрбиесіндегі әженің орны қандай?

— Әжелер ой бөліседі.

2-сұрақ:

Қазіргі заманда ұлттық тәрбие қалай беріліп жатыр?

— Педагог, әжелер пікір айтады.

3-сұрақ:

Бүгінгі балалар қандай құндылықтарға мұқтаж?

— Психолог кеңесі.

4-сұрақ:

Әжелердің немересіне қалдырар алтын қазынасы не?

— Өсиеттер, кеңестер.

6. «Әже өсиеті» бөлімі

Әжелер 1–2 минуттан мынадай тақырыптарда сөз сөйлейді:

- Мейірім мен тәртіп
- Сабырлық пен ізеттілік
- Ұлттық дәстүр
- Ана тілінің қадірі
- Адалдық пен еңбек

7. Ұлттық салт-дәстүрден үзінді

Көрпешеге құрақтарды реттеп қояды.

8. Педагог / психолог кеңесі

- Отбасындағы жылы қарым-қатынас
- Қазіргі технологияның балаға әсері
- Жас ерекшелігіне қарай тәрбие
- Баланың эмоционалды дамуы

9. Қорытынды сөз

Жүргізуші:

Бүгінгі жиын – ұлттық тәрбие мектебі, әже өнегесінің дәрісі болды.

Әр отбасында береке, әр шаңырақта мейірім орнасын.

Ұрпағымыздың бойына тектілік, тәрбиелілік, ізгілік дарысын!

10. Әжелердің батасы

(әже бата береді.)

Жүргізуші қатысушыларға алғысын білдіреді.

«Тексердім»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы

МККҚ-ның әдіскері

 Базарбаева К.Д.

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Өнерлі ұрпақ – өнегелі ұрпақ»
(тәрбиеленушілердің әжелерімен түрлі қолөнер
жұмыстарын бірігіп жасауы)

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

2025-2026 ж

Тақырыбы: «Өнерлі ұрпақ – өнегелі ұрпақ»

Мақсаты:

- **Тәрбиелік:** Балаларға салт-дәстүрімізді дәріптеу, үлкенді сыйлауға, әженің өнегесін алуға тәрбиелеу.
- **Дамытушылық:** Қолөнер бұйымдарын жасау арқылы балалардың саусақ моторикасын, эстетикалық талғамын дамыту.
- **Білімділік:** Қолөнер түрлерімен (құрақ құрау, киіз басу, моншақ тізу) таныстыру.

Қатысушылар: Тәрбиеленушілер, әжелер.

Көрнекіліктер: Қазақтың ұлттық бұйымдары (құрақ көрпелер, сандық), түрлі-түсті маталар.

I. Кіріспе бөлім

Тәрбиеші:

Армысыздар, ақ жаулықты әжелер,
Шәкірттерім — өнер қуған өрендер.
«Өнерлі ұрпақ – өнегелі ұрпақ» деп,
Басталсыншы берекелі кезеңдер!

Балалардың тақпақтары:

1-бала: Ақ сүт берген, аялаған,
Әжем менің — ақылшым.
2-бала: Өнерінен үлгі алған,
Әжем менің — батырсың!

II. Негізгі бөлім

1-: «Құрақты таныстыру» (Матамен жұмыс)

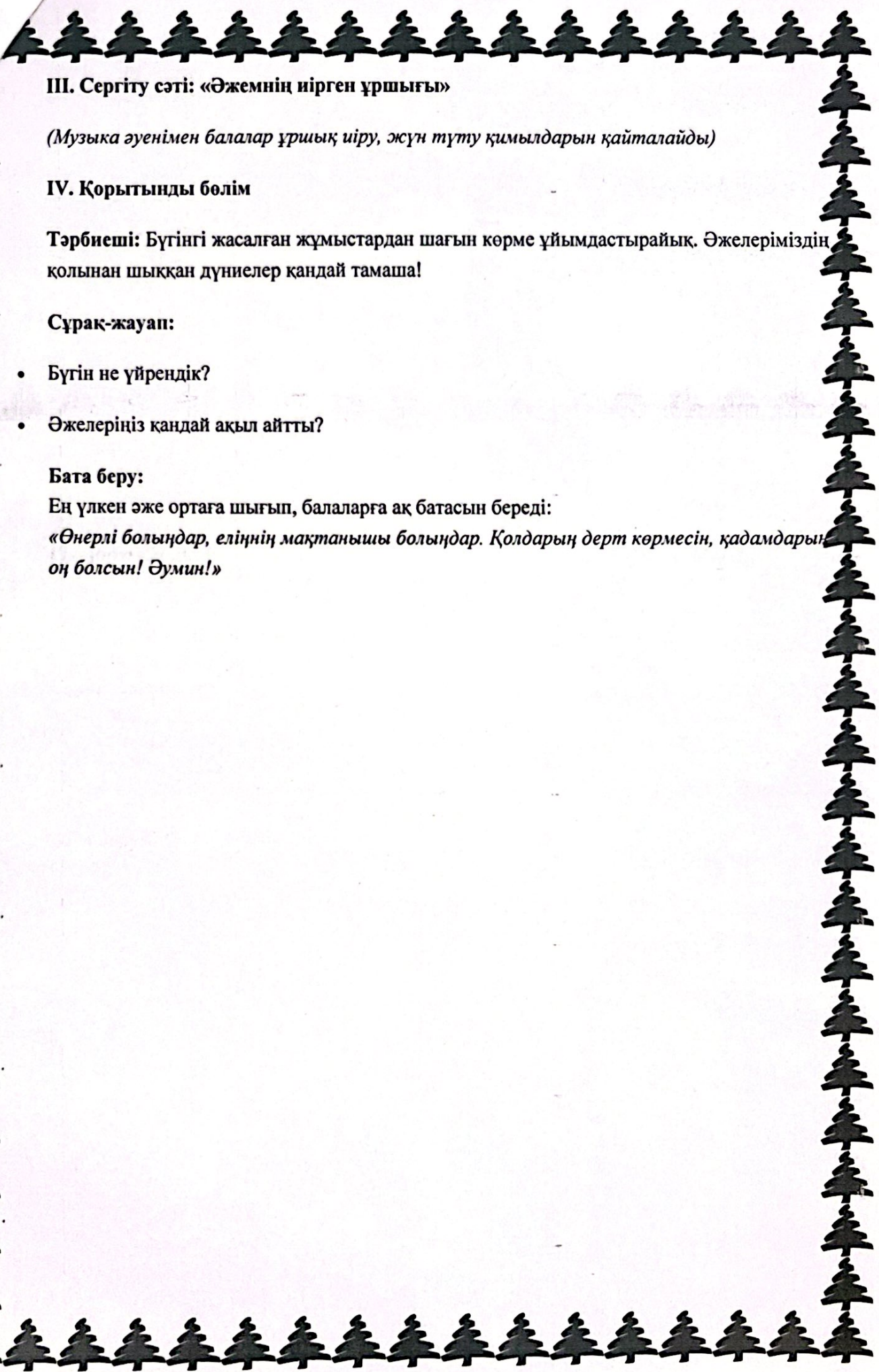
- **Әженің рөлі:** Құрақтың түрлерін (жұлдызша, босаға) түсіндіріп, мата қиындыларынан құрауды түсіндіреді.

2-: «Сәнді моншақтар» (Әшекей жасау)

- **Әженің рөлі:** Қазақ қыздарының әшекейлері туралы әңгімелейді. Жасалу жолын түсіндіреді.

3-ауыл: «Киіз басу немесе Жүн түту»

- **Әженің рөлі:** Жүннің пайдасын айтып, оны сабауды, иіруді көрсетеді.

III. Сергіту сәті: «Әжемнің иірген ұршығы»

(Музыка әуенімен балалар ұршық иіру, жүн тұту қимылдарын қайталайды)

IV. Қорытынды бөлім

Тәрбиеші: Бүгінгі жасалған жұмыстардан шағын көрме ұйымдастырайық. Әжелеріміздің қолынан шыққан дүниелер қандай тамаша!

Сұрақ-жауап:

- Бүгін не үйрендік?
- Әжелеріңіз қандай ақыл айтты?

Бата беру:

Ең үлкен әже ортаға шығып, балаларға ақ батасын береді:

«Өнерлі болыңдар, еліңнің мақтанышы болыңдар. Қолдарың дерт көрмесін, қадамдарың оң болсын! Әумин!»

«Тексердім»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы

МККК-ның әдіскері

 Базарбаева К.Д.

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Әжемнің ертегісі»

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

2025-2026 ж

Тақырыбы: «Әжемнің ертегісі – тәрбие көзі»

Мақсаты:

- **Білімділік:** Балаларды қазақ халық ертегілерімен таныстыру, ертегілер арқылы жақсы мен жаманды ажырата білуге үйрету. Ертегі тыңдау арқылы балалардың есте сақтау қабілетін, сөздік қорын және байланыстырып сөйлеу дағдысын дамыту. Әженің ақылын тыңдауға, мейірімділікке, адалдыққа және ата-баба мұрасын қастерлеуге тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Ауыл көрінісі (бесік, сандық, кілемдер), ертегі кейіпкерлерінің суреттері немесе .

I. Ұйымдастыру кезеңі

(Ағаш үйде, қазақы нақышта безендірілген. Төрде әже отырып, ұршық иіріп немесе кесте тігіп отырады. Балалар жайғасып отырады).

Тәрбиеші:

– Балалар, бүгін біздің тобымызда ерекше қонақ бар. Ол – бәріміздің сүйікті әжеміз. Әжелер – таусылмайтын қазына, ақылдың кені. Ендеше, әжеміздің ертегі әлеміне саяхат жасайық.

II. Негізгі бөлім: «Ертегілер елінде»

1. Әженің әңгімесі:

Әже: – Айналайын, балаларым! Мен сендерге ерте-ерте, ертеде, ешкі құйрығы келтеде болған қызықты бір хикая айтып берейін... (Әже «Мақта қыз бен мысық», «Бауырсақ» немесе «Ер Төстік» ертегісінің бірін бастайды).

2. Ертегіні бірлесе айту (Интерактив):

Әже ертегіні айтып отырып, балаларға сұрақ қояды:

- «Мақта қыз не тауып алды?»
- «Бауырсақ орманға бара жатып кімдерді кездестірді?»
- (Балалар жауап беріп, ертегіні әрі қарай жалғастыруға көмектеседі).

3. Көрініс (Шағын қойылым):

Балалар ертегі кейіпкерлерінің киімдерін киіп, қысқаша көрініс көрсетеді.

- *Мысалы:* «Шалқан» ертегісін сахналау (бірлесіп жұмыс істеуді үйрету).

III. Ойын: «Кейіпкерді тап»

Шарты: Әже ертегідегі кейіпкердің сипатын айтады (мысалы: «Қу, құйрығы бұлғандайды, бәрін алдайды»), ал балалар оның Түлкі екенін табуы керек.

IV. Шығармашылық жұмыс (Әжемен бірге)

Тәрбиеші: Әжеміз ертегі айтып берсе, біз сол ертегінің кейіпкерлерін мүсіндеп немесе суретін салып берейік.

- Балалар ермексаздан (пластилин) ертегі кейіпкерлерін (бауырсақ, қоян, т.б.) жасайды. Әже балаларға көмектесіп, жылы сөздерін айтады.

V. Қорытынды

Тәрбиеші: – Балалар, әженің ертегісінен не үйрендік? (Жақсылықты, достықты, еңбекқорлықты).

Бата: Әже балаларға ризашылығын білдіріп, «Ақ батасын» береді:

«Ұйықтар алдында ертегі тыңдап, саналы, білімді азамат болып өсіңдер!»

Сыйлық: Әже балаларға қоржынынан тәттілер үлестіреді.

«Тексердім»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы

МККК-ның әдіскері

 Базарбаева К.Д.

Әжселер мектебі

Тақырыбы: «Салт-дәстүрлер жәрмеңкесі»

Орындағандар: Дәжилкибаева Г.У.

Әлипбаева С. Ы.

2025-2026 жс

Тақырыбы: «Салт-дәстүрлер жәрмеңкесі»

Мақсаты:

- **Тәрбиелік:** Ұлттық салт-дәстүрлерді дәріптеу, балаларды ұлтжандылыққа, ата-баба мұрасын құрметтеуге тәрбиелеу.
- **Дамытушылық:** Балалардың танымдық қабілеттерін арттыру, қазақ мәдениеті туралы білімдерін кеңейту.
- **Білімділік:** Салт-дәстүрлердің мән-мағынасын әжелердің көрсетуі арқылы түсіндіру.

Қатысушылар: Тәрбиеленушілер, ата-аналар, әжелер (негізгі рөлде).

Өтетін орын: киіз үй үлгісімен, қазақы бұйымдармен безендірілген.

(Қазақтың ұлттық күйі ойнап тұрады. Балалар мен қонақтар жиналады.)

I: Жүргізуші (Тәрбиеші):

Армысыздар, құрметті қонақтар, ақ жаулықты әжелер! «Салт-дәстүрлер жәрмеңкесіне» қош келдіңіздер! Қазақ халқының салт-дәстүрі – ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан асыл мұра. Бүгін әжелеріміз бізге осы дәстүрлердің інжу-маржанын паш етеді.

Балалардың ортақ хоры:

«Салт-дәстүрім – қазынам,

Жақсылыққа азығым.

Әжем айтқан өсиет,

Орындауға дайынмын!»

II. Негізгі бөлім

1.«Бесікке салу»

2.«Тұсау кесу»

3.«Ою-өрнектер мен таныстыру»

бір әже жауапты болып, дәстүрді көрсетеді.

1-: «Бесікке салу» *(Ортаға бесік қойылады. Бір әже бесіктің қасында отырады. Рәсімге қатысушылар келеді.)*

- **Әженің түсіндірмесі:**

«Балалар, бұл – қасиетті бесік. Сәби дүниеге келген соң, оны тазалап, бесікке салады. Бұл дәстүрдің бала денсаулығына пайдасы зор. Бесікке бөлеу – қазақтың ең маңызды салттарының бірі.»

- **Көрсету:** Әже сәбиді (қуыршақты) бесікке бөлеп, «тыштырма» (кәмпит, бауырсақ) шашады. Қалған әжелер мен балалар «Тыштырма, тыштырма!» деп қуана жинайды.

- **Ән:** «Бесік жыры» айтылады.

2-: «Тұсау кесу» *(Бір баланың аяғын ала жіппен байлайды. Екінші әже дайындалып тұрады.)*

Әженің түсіндірмесі:

«Бала қаз тұрып, алғашқы қадамын басқанда, оның тұсауын кеседі. Ала жіп – жамандық пен жақсылықты ажыратсын деген ырым. Тұсау кескен адам – жүйрік, өнерлі болуы керек.»

- **Көрсету:** Ең егде, сыйлы әже ала жіпті қайшымен қиып, бата береді:

«...Қадамың нық болсын, жолың ашық болсын! Әумин!»

- Бала алғашқы қадамдарын жасайды.

3-: Азақтың ұлттық ою-өрнегі — қазақ жерін мекендеген көшпелі тайпалар өнері әсерімен ғасырлар бойы қалыптасып, белгілі бір жүйеге келген ою-өрнек түрлері. Ұсақ аңдардың табандарының іздері жүкаяқ, кебеже, асадалдың көрнекті жерлеріне салынған. Сонымен қатар бұл өрнек түрін үй жиһаздарының жиектерінен, бұрыштарынан кездестіруге болады. Зооморфтық өрнекте төрт түлік малдың абстракциялық пішіні ерекше орын алады. Оған мысал ретінде қошқармүйіз, төртқұлақ, түйетабан, ботамойын, түлкібас, құсқанат және тағы басқа оюларын атауға болады. Қошқармүйіз оюы қазақ халқының бүкіл тыныс-тіршілігін танытады. Кей қолданыста ол қырықмүйіз, сыңармүйіз, арқармүйіз болып түрленіп отырады. Қошқармүйіз төрт тармақтан құралып, ортасы айқыш тәрізді болып келеді. Төртқұлақ өрнегі кебеже, жүкаяқтарды безендіруде кеңінен қолданылады. Ол ағаш бұйымдар бетінің кейде дәл ортасына, кейде бұрышына бедерленген. Ағаш бұйымдарда түлкібас, иттабақ, итемшек, қарақұс, құстұмсық, көбелек, ботамойын, түйетабан, шыбынның қанаты деп аталатын зооморфтық өрнектер ұшырасады. Олар, әсіресе, жүкаяқтарды, төсектерді өрнектеуге кеңінен қолданылады.

- Ойын: «Жартысын тап»

III. Қорытынды бөлім: «Әжелер сөзі – қазына»

Жүргізуші:

– Міне, балалар, біз бүгін қаншама керемет салт-дәстүрдің куәсі болдық. Бұның бәрін бізге әжелеріміз көрсетіп, түсіндірді.

Қорытынды сөз (Әжелердің атынан):

Ең үлкен әже ортаға шығып, балаларға өсиет айтып, бата береді:

«...Осы дәстүрлерді ұмытпаңдар, ұрпағыңа жеткізіңдер. Аталы сөзден аттамаңдар! Бақытты болыңдар!»

«Тексердім»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы

МККК-ның әдіскері

 Базарбаева К.Д.

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Ұлттық тағамдар базары»

Орындағандар: Джилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

«Ұлттық тағамдар базары»

Мақсаты:

Балаларға қазақтың ұлттық тағамдары туралы түсінік беру, атауларын үйрету, құрметтеуге тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Ұлттық тағам түрлерін таныстыру
- Сөздік қорын дамыту
- Ойын арқылы қызығушылығын арттыру

Көрнекіліктер:

Суреттер, тағам муляждары, себеттер, ойыншық ақша, дастархан.

Барысы

1. Ұйымдастыру кезеңі:

Балаларды шеңберге тұрғызу. Шаттық шеңбері.

2. Кіріспе:

Саудагер кейіпкері балаларды базарға шақырады.

3. Негізгі бөлім:

Ұлттық тағамдармен таныстыру:

Бешбармақ, Қымыз, Шұбат, Бауырсақ, Құрт.

4. Ойын: «Базардан сатып ал»

Балалар ойын ақшамен тағам сатып алады.

5. Қимылды ойын: «Дәмді тап»

Балалар тағамды иісінен немесе сипап табады.

6. Сергіту сәті:

«Қара жорға» биі.

7. Шығармашылық жұмыс:

Бауырсақты бояу немесе дастархан жапсыру.

8. Қорытынды:

Сұрақ-жауап, балаларды мадақтау.

«Тексердім»

«№ 8 «Алтын сақа» бөбекжайы

МККК-ның әдіскері

 Базарбаева К.Д.

Әжелер мектебі

Тақырыбы: «Бала тәрбиесіндегі кешірілмейтін қателіктер»

Орындағандар: Дәжилкибаева Г.У.

Элипбаева С. Ы.

Мақсаты:

Ата-аналар мен тәрбиешілерге бала тәрбиесінде жиі кездесетін өрескел қателіктерді түсіндіру және олардың алдын алу жолдарын көрсету.

Міндеттері:

- Бала психологиясына кері әсер ететін әрекеттерді анықтау
- Дұрыс тәрбие беру жолдарын ұсыну
- Ата-ана жауапкершілігін арттыру

Кіріспе: Бала – отбасының айнасы. Оның мінезі мен болашағы ең алдымен ата-ананың тәрбиесіне байланысты. Кейбір қателіктер баланың тағдырына теріс әсер етіп, кейін оны түзету қиынға соғады.

Негізгі бөлім:

1. Баланы үнемі сынау, кемсіту

- «Сенен ештеңе шықпайды» деген сөздер баланың өзін-өзі бағалауына зиян
- Нәтижесі: сенімсіздік, тұйықтық

Шешімі:

- Қолдау көрсету
- Жетістігін мадақтау

2. Салыстыру (басқа балалармен)

- «Қара, анау бала қандай!» деген сөздер
- Нәтижесі: қызғаныш, өзіне деген сенімнің төмендеуі

Шешімі:

- Әр баланың жеке тұлға екенін түсіну

3. Махаббатты шартпен беру

- «Тындамасан, жақсы көрмеймін»
- Нәтижесі: эмоционалдық жарақат

Шешімі:

- Баланы қандай болса да жақсы көру

4. Уақыт бөлмеу (немқұрайдылық)

- Телефон, жұмыс себеп болып, балаға көңіл бөлінбеуі
- Нәтижесі: жалғыздық сезімі

Шешімі:

- Күн сайын сапалы уақыт бөлу

5. Шектен тыс еркелету

- Барлық тілегін орындау
- Нәтижесі: жауапсыздық, ерке мінез

Шешімі:

- Шекара қою, тәртіп үйрету

6. Қатты жаза қолдану (ұру, айқайлау)

- Қорқыныш арқылы тәрбиелеу
- Нәтижесі: агрессия, қорқыныш
- Шешімі:
- Түсіндіру, сабырлы сөйлесу

7. Өзі үлгі болмау

- Ата-ана сөзі мен ісі сәйкес келмеуі
- Нәтижесі: балада екіжүзділік қалыптасады
- Шешімі:
- Өзіңіз үлгі болыңыз

Қорытынды: Бала тәрбиесі – үлкен жауапкершілік. Қателіксіз тәрбие болмайды, бірақ кейбір өрескел қателіктер баланың болашағына кері әсер етеді. Сондықтан ата-ана әр әрекетіне мұқият болып, баласына мейірім мен дұрыс бағыт бере білуі қажет.

Қолдануға арналған сұрақтар:

- Сіз бала тәрбиесінде қандай қателіктерден сақтанасыз?
- Баланызбен күніне қанша уақыт өткізесіз?
- Қандай әдісті жиі қолданасыз: жазалау ма, түсіндіру ме?